

legoval. — Poslaniški krogi pričakujejo, da se Greuter v jeseni zopet vrne v državni zbor.

— O poslancu grofu Hohenwartu čujemo, da ga je za čas bivanja v Rimu zadnje Velikonočne praznike sprejel sv. Oče v posebni avdijenci, katera je trajala tri četrt ure. Sv. oče je grofu Hohenwartu prvi naznanil, da je prošt Valussi imenovan za škofa tridentinskega; v pogovoru je sv. Oče jako ljubeznjiv, dobro je podučen o vseh evropskih političnih razmerah, telesno je sicer videti pri razgovoru slaboten starček, kedar pa opravlja duhovniška svoja opravila, ojači se popolnoma tako, da se mu visoka starost nikakor ne pozna.

— Za „Jugoslovanski klub“ zanimajo se posebno slovenski politiki v Ptuju. Kakor so „Slov. Nar.“ brzojavlja, sklenilo je tamošnje društvo „Pozor“ minuli teden enoglasno, da naj slovenski poslanci osnujejo jugoslovanski klub in zapusté klub Hohenwartov.

Po drugem delu sklepa ravnal se je še pred njim štajerski poslanec Gödel, pa do sedaj še nismo čuli, da bi bil s tem korakom koristil kaj slovenskemu narodu ali svojim volilcem. Sicer pa se nam dozdeva, da tudi ta najnovejši klic s Ptuja ne bo predrugačil nasprotnega prepričanja slovenskih poslancev, ker ne morejo prezreti velike odgovornosti, katero bi si nakopali s takim, po našem prepričanju, po vsem nepolitičnim korakom, ker eno je uže danes gotovo, da bi tak korak malo število zastopnikov slovenskega naroda razdvojil. — Da je pa nesloga najhujša šiba, skušal je naš narod žalibog uže sam, skuša deloma še sedaj, to dokazujejo nam ravno sedaj najbolj živo nemški poslanci državnega zbora.

Upamo tedaj, da nas v prihodnje zmodrijo tuje, ne več lastne skušnje.

— Naši narodni spominki. Po računih, priobčenih po odboru „Matice slovenske“, je koncem leta 1885. nabranega za

- a) Valentin Vodnikov spominek 5196 gl. 11 kr.
- b) dr. E. H. Costov spominek 1068 „ 80 „
- c) Miroslav Vilharjev spominek 301 „ 75 „

Številke te same živo govore, koliko narodnega dolga imamo še poravnati, zato pa se priporoča zediniti vse narodne sile, da se dožene spominek pesnika „Ilirije oživljene“ uže vsaj za to, da svetu pokažemo, da nam naše Ilirije ne more uničiti noben germanski pionir, ki išče poti do našega morja jadranskega.

— (LXXIII. odborova seja „Matice Slovenske“ bo v sredo 12. maja t. l. ob pol 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnikov o LXXII. odborovi seji in o XXI. rednem velikem zboru.
2. Naznanila prvosedstva.
3. Volitev prvosednika, njegovih namestnikov, blagajnika in pregledovalcev društvenih računov.
4. Volitev odborovih odsekov.
5. Poročilo tajnikovo.
6. Posameznosti.

— Krajcarska družba za „Narodni Dom“ v Ljubljani. Po nekoliko daljšem presledku se nam nudi zopet prijetna prilika spregovoriti o večjem številu razprodanih knjižic in napraviti nekaj opazek, ki bi ne utegnile biti brez vsake pomembe. V novejšem času smo dobili šest razprodanih krajcarskih knjižic, tako, da je njih število narastlo sedaj na 73, od teh so tri iz Ljubljane (št. 437, 79 in 360; poverjeniki gg. G. M., E. Ž. in dr. V. G.); jedna iz Kamnika (št. 121; poverjenik g. J. L.); dve pa zopet iz Vrhnike (št. 394 in 395 pod poverjenikom g. J. G., ki jih je spečal že osem). Večjo

pozornost zaslužita zadnji dve knjižici; jedno njiju so kupili vrhniški učitelji, drugo pa častita vrhniška duhovščina. Slava njim! Tako je Vrhnika, ki stori za „Narodni Dom“ primeroma veliko več kot Ljubljana sama, za „Narodni Dom“ pri vseh stanovih prva. Da bi jo drugi kraji hoteli le nekoliko marljivejše posnemati! Gospoda, potreba „Narodnega Doma“ se čuti od dné do dné močnejše. Ljubljanska čitalnica bo morala prostore, v katerih je bivala nad dvajset let, prav v kratkem zapustiti. „Glasbena Matica“, zavod, ki dobiva vedno širšo podlago, ki se marljivo trudi svoje namene po moči dosežati, ki šteje od dné do dné več ukaželjnih in marljivih gojencev, je s stanovanjem v vedni zadregi. Kar velja o imenovanih dveh društvih, velja več ali manj tudi o drugih narodnih društvih, katera si, raztresena po vseh končih ljubljanskega mesta, le za silo jedno družemu pomagajo, katera bi pa koncentrirana izvrstno vspevala. — Neke jako originalne ideje nam je še omenjati, na katero nas je opozoril prijatelj našega podjetja. Pravi, da bi kazalo prodajati slamice od viržink in v tem posnemati druga društva. Sam si upa nabrati vsako leto 1000—2000 komadov. Stvar bi ne bila tako napačna, če se pomisli, da je postala „viržinka“ med Slovenstvom tako tipična, kakor „kratka“, in da že močno izpodriva običajno „pipo“. Le na Kranjskem že se izkadi vsako leto po več sto tisuč viržink. — Če dostavimo, da smo dobili tudi več doneskov, nabranih na desetkrajcarske knjižice, in se prav toplo zahvalujemo vsem vstrajnim nabiralcem — poverjenikom in darovalcem, ter izrekamo gotovo nadejo, da bodo našli obilo posnemalcev, smo, menimo, svoji prijetni dolžnosti zadostili.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar vrnil se je v nedeljo z Ogerskega nazaj na Dunaj in se ta teden preseli v Schönbrunn, svoj poletni grad. Tudi cesarjevič z nadvojvodic Štefanijo je zopet v Laksenburga, kjer sta v nedeljo obhajala petletnico svoje poroke. Slovesno otvorjenje Štefanijskega mosta preložilo se je po želji cesarjevičevi na prihodnjo soboto. — Pri včerajšnjem shodu dunajskih delavcev prepovedal je navzoči vladini komisar glasovati o predloženi resoluciji. Shod bil je v Schwennderjevem koloseji, predsedoval je poslanec Pernerstorfer.

V včerajšnji seji sklenilo se je, potem ko se je večina na to zedinila, da se vsi predlogi o pogodbi z Ogersko izročé enemu odseku 45 udov.

Volitev tega odseka bo v četrtek in od strani Slovencev odločena sta iz Hohenwartovega kluba poslanca dr. vitez Tonkli in dr. Poklukar, dalje en Dalmatinec, en Tirolec in en Bukovinec.

Grof Hohenwart sam je odklonil ponudeno mu to odborništvo. — Dalje vršila se je dolga vrsta dopolnilnih volitev v odseke, pomnožil se je carinski odsek za 12 udov in v ta odsek izvoljen je bil na mesto za to namenjenega gosp. Obreza vsled njegove prošnje, da se oprostí, poslanec Šuklje.

Dalje sprejela sta se dva v zadnji seji v drugem branji sprejeta predloga v 3. branji.

Dalje dognal se je v zadnji seji pričeti predlog, zadevajoč vojaško-upravne razsodbe. — Potem prišla je na vrsto razprava postave o odpisu zemljiškega davka zaradi vremenskih nezgod. — V splošni razpravi oglašeni so govorniki za: Chamiec, Hevera, Nadherni, dr. Poklukar, Dobelhoff, Vošnjak in Türk, — proti pa: Zallinger, Pollak Oton; dalje so pri §. 1. oglašeni za: dr. Poklukar, Dobelhoff, Javorski, Siegel, Hütter, — proti pa:

Zallinger, Lienbacher. — Dalje je kot govornik vpisan Pfeifer, ki upa provocirati vsaj povoljno izjavo vlade, ako ne prodere s posebnim predlogom.

Dostavek. Včeraj govorili so pri zadnji omenjeni postavi samo Zallinger, Pollak, Chamiec in dvorni svetovalec Mayer, potem se je seja sklenila. — Razžaljivo proti vladi govoril je Zallinger.

Prihodnja seja je v četrtek, druga v petek.

Štajerska. — C. kr. namestništvo razpustilo je društvo prijateljev starokatoličanov, ker se je pri svojem prvem shodu protipravilno vtikalo v politična vprašanja. — Lavantinski škof prepovedal je povodom tožbe celjskega opata Wretschko-ta zoper nekega kaplana, da noben klerik njegove škofije, naj bo uže, kar koli, ne sme tožiti pri sodnji družega klerika brez škofijskega privoljenja. — V petek zjutraj bila je, kakor se s Ptuja poroča, tam huda slana, stoječe vode so zamrznile.

Grška. — Po dolgem cincanji je vendar-le konečno prevrat nastopil v grški politiki. Grški ministerski predsednik Delyanis je vsled prizanesljivosti in potrpežljivosti zastopnikov evropskih velevlasti postal prepredrzen in jih je hotel še dalje za nos voditi s praznimi obljubami.

Ko vse prigovarjanje in svetovanje, da naj Grška razoroži, ni nič pomagalo, zapustili so zastopniki 5 velevlasti Atene in so takoj po tem poslali grški vladi naznanilo, da združena mornarica blokira izhodno bregovje Grške na zahodni strani pa zaliv korintiški, in da se to izvrši še tisti dan (soboto). — Daljne dogodbe popisujejo telegrami nedeljski tako: Turška naznanja drugim velevlastim, da je svojemu poslaniku v Atenah tudi naročila, mesto svoje zapustiti, da se potrdi soglasje z drugim velevlasti. — Minister Delyanis pa je nedeljo popoldne v posebnem pisanji do zastopnikov Grške velevlastim razložil položaj, ki je nastal vsled blokade. Grška ni previdela, da bi prišla v vojno stanje nasproti vlastim, ko je delala vojne priprave v ta namen, da si zopet pridobi svojo pravico. Vrh tega se je Grška slovesno zavezala, miru ne motiti. Potem ni opravičeno ne postopanje Evrope in ne blokade. Blokada spravi Grško v neugodnejši položaj, kakor je oni Turške, ker se ta na morji ne more prosto gibati. Bati se je, da Turška porabi prednosti blokade ter Grško napade. — Ker Delyanis svojo deželo hoče obvarovati take nezgode, je sklenil, dati ostavko. — Francoski poslanik naznanil je v soboto grški vladi, da francoski vojni in mornarski misijoni ustavijo svoje poslovanje vsled zadnjih dogodeb. Mednarodna mornarica bila je v nedeljo videti na več krajin grškega bregovja. Nedeljo večer oddan telegram naznanja, da kralj noče sprejeti ostavke Delyanisove, temveč mu je pismeno naznanil, da mora on deželo zopet spraviti iz neugodnega položaja. Delyanis pa neče preklicati ostavke, ker koristi dežele zahtevajo, da se urno odpravijo zapreke, sedanja vlada pa demobilizacije ne more zvršiti, ne da bi čast Grške postavila v nevarnost. — Tudi v Atenah bil je v nedeljo ljudski shod, ki je zahteval, da se vojska napové in kralj prevzame poveljništvo. Delyanis je ugovarjal, da napoved vojske ni strankarsko vprašanje, temveč da je za to treba soglasnega ljudskega sklepa.

Angleška. — V ponedeljek izrekel je Gladstone, da nima namena v tem trenutku zahtevati, da naj posvetovanje zakona o Irski upravi nepretrgoma traja pet dni. Po tem zahteva drugo branje te postave. V dveurnem govoru odgovarja potem ministerski predsednik na ugovore, ki so se čuli zoper ta predlog. Nevarnost za enoto države so sedanje razmere z Irsko, ne

pa predložena postava. Kar zadeva izključenje irskih zastopnikov iz angleškega parlamenta, je vlada pripravljena, odjenjati kolikor sploh moč. Ni pa je volja, delovanje irskega postavodajnega zbora zoper njegovo voljo v kakoršnem koli slučaju kratiti, ako se izvzamejo oni, ker se gre za glavne koristi države. — Dalje bil je razgovor o trgovinski pogodbi s Španjsko in o misiji angleškega pooblaščenca Drumond-Wolfa v Egiptu.

Spanjska. — V ponedeljek bil je otvorjen državni zbor (Cortes). Ministerski predsednik Sagasta prebral je prestolni govor, v katerem kraljica izreka upanje, da se bo z božjo pomočjo in modrostjo Cortesov blagostanje Španjske zagotovilo. Vlada pečala se bo z blagostanjem delavskega prebivalstva, s socijalnimi, gospodarskimi, trgovinskimi in kolonijskimi vprašanji. Pri volilni pravici razširile se bodo osebne pravice. Prestolni govor omenja sočutij, katere so izrazile vlasti povodom smrti kraljeve izrekoma papež, čegar očetovska skrb je pogum vladarice vzdržala. Pravico Španjske do Karolinskih otokov priznala je Angleška in druge vlasti. Vlada skrbela bo za povzdigo vojne in mornarice. Pri državnem proračunu bo vlada po noči štedila, razun pri nauku in javnih delih, kjer bo več potrebovala. Konec prestolnega govora se glasi: Potem, ko so vse pravice in prostosti naroda zavarovane, zamore vsaka stranka na vresničenje svojih idealov z mirnimi sredstvi delovati. Kraljica upa, da bodo Španjci mirnim načinom hodili popoti napredka in da bodo dejali v soglasje prostost s stoletnimi naredbami.

Laška. — Zadnji teden prihajale so prav iznemirljive naznanila z Laškega. Na južnem Laškem kolera ne preneha, ako ravno se tudi ne širi. Vender pa dan za dnevom oboli okoli 10 oseb, 1 po 2 ali 3 pa pomrjo. Hujše pa se je pokazala kolera na severnem Laškem izrekoma v Benetkah zboli dan za dnevom krog 10 oseb, in vsak dan jih nekoliko pomre. Nedeljski telegram z Rima naznanja, da je v Benetkah zadnji dan za kolero obolelo 9 oseb, 3 pa so umrle. Enako prikazuje se kolera tudi po drugih mestih Benečanskih.

Telegram iz Rima z dne 10. t. m. naznanja sledeče poročilo o koleri: Od včeraj opoludne do danes opoludne je v Benetkah za kolero obolelo 13 oseb, umrlo 8 oseb, v Bari obolelo 26, umrlo 10 oseb, v Astuni obolelo 5, umrli 2 osebi.

— Slana napravila je letos po naši deželi veliko škodo. Posebno iz Dolenjskega prihajajo žalostne novice, da je pobrala vino. Največ so trpele pritlične trte, prav malo pa se pozna onim, ki so bolj od tal. Tudi na Goriškem napravila je slana veliko škodo po Furlaniji.

Listnica vredništva. Gosp. J. L. v P.: Zarad preobčilega družega gradiva prihodnjič.

Žitna cena

v Ljubljani 8. maja 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. 30 kr. — turšice 5 gold. 4 kr. — soršice 6 gold. 19 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 88 kr. — prosa 5 gold. 4 kr. — ajde 3 gold. 74 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 3 gold. 40 kr. 100 kilogramov.